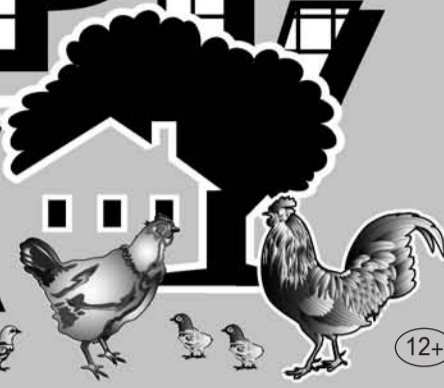

ХЫПАР1999 сүлхи июлән
30-мөшөнче
тухма пусланя**КИЛ - СУР****ХУШМА ХУСАЛАХ**

49 (795) №, 2014, декабрь, 12-18

Хакё ирөклё

12+

**ШУПАШКАРТИ
ТЁП ПАСАРТИ
ХАКСЕМ**

/декабрён 11-мөшө төлне/

ПАХЧА СИМЁС

Килограмм	тенкё
Сёрулми	20-25
Купаста	17-18
Сухан	22-25
Кишёр	22-25
Ыхра	120-150
Хяяр	50-70
Хёрлө кашман	20-25
Помидор	35-60
Пылак пярәс	70-100
Таварланя хяяр	90-100
Йүсетнө купаста	90-100

УЛМА-СЫРЛА

Панулми	25-70
Исём сырли	50-80
Апельсин	45-65
Лимон	50-90
Банан	45-50
Шур сырли	200-220
Кётмел сырли	200
Хурма	50-110
Мандарин	60-90
Гранат	70-100
Сырлан	180-200

САНЯХ-КЕРПЕ

Тулә сянәхё	29-28
Вир кёрпи	26
Хура тул -»-	55-60
Тулә -»-	22-26
Манна -»-	22-25
Рис -»-	35-42
Пярса	22-30

* * *

Сахяр песукё	37-40
Пыл	350-400

АШ-КАКАЙ

Ёне ашё	200-350
Сысна ашё	190-320
Сурәх ашё	200-330
Пёвер	130-170
Пүре	50-60
Чәх	180-250
Кролик	350
Кәркка	350
Хур	300-350

* * *

Сямарта /тесетке/	45-57
-------------------	-------

ПУЛӘ

Шянтнә скумбри	140-180
-»- сельдь	110-130
Мойва	120-130
Шяла пуля	150-230
Суйән	180-250
Супах	80
Карп	180

СЁТ-ТУРӘХ

Сёт /литр/	38
Хайма	110-120
Тяпәрч	180-200
Сыр	280-300
Услам су	200

**Кампа ситентерме
пелни аван**

Пелешемпе вешенка кампа үстерсе пахасшан.
Мөнле пусламалла-ши?

Петр ТРИФОНОВ.

Куславкка.

Килти хушаләхра вешенка кампа ситентерме каткәс мар. Ыркенмесен, кам сак ёсепе тимлеме пуслать, лайәх тухәс илме пултартар. Сакан валли пёр-пёр таса пүлём, пахаләхлә мицелий /кампа вярләхё/, кампа ситентермелли материал – субстрат – кирлө.

Кампа ситентермелли икё мел палартар: экстенсивлә /сутсанталак условийесенче ситентересси/ тата интенсивлә /ятарлә условисенче ситентересси/. Пёрремөш мелөн лайәх енө – така сахалли, ситменлехё – сутсанталак вәхәчөне тача сыхәннә.

Интенсивлә мелпе үстермөшкөн укса-тенкё ытларак такакланать, ятарлә хуралтә кирлө, кампана юрәхлә микроклимат тытмалла. Сапах ку мел сутсанталак вәхәтне пахмасар пысак тухәс илме май парать. Кёске вәхәтрах такака саплаштарса тупаш илме, пёчөк бизнес йёркелеме пулать.

Килте кампа ситентерекөншөн икё мелө те юрәхлә, хавяр камләрпа сөс сыхәннә. Пётөмөшле принцип пёр пекех.

Интенсивлә мелпе кампа ситентерме малтан пүлём-хуралтә хатёрлемелле. Пүлөме хлорлә извөсө пёрөхмелле, унтан кампа субстратне хатёрлемелле. Субстрата михөсенче туяннә пулсан вөсөне пысак бака тултармалла та шыв ямалла, вөреме лартмалла. Пёр сөхет те вятәр минут вөретмелле, унтан шыва пушатмалла, субстрата пусарса шыва лайәх сярәхтармалла, 25 градуса сити сивөтмелле. Субстрат михөре тек шыва сярхәнмашкән пөчөк шятәксем тумалла. Унтан сак япалана кампа ситентерме хатёрленө пүлөме кусармалла та кампа вярләхне субстратпа хуташтармалла. Сак ёсө пите тирпейлөн тумалла: сөтеле, михөсөне дезинфекцилемелле, таса шывпа сумалла. Ращөйре хатёрленө

кампа вярләхө пулсан хуташтарнә субстратпа вярләх виши 3-6% чухлө пулмалла. Ют сөршыв вярләхө пөтөмөшле вищөре 1,6-2,5% пулмалла. Вярләхпа хуташтарнә субстрата 5-10 кг михөсөне тултармалла, михөсөне пяртак лапчатмалла, сивөч сөсөпе чалашла сурәксем /0,5 см/ тумалла. Кампа сөмби вөтөрех пултәр тесен шятәкөсөне пөчөкөре тумалла. Тултарнә хатөр михөсөне сүлөксем сине стена сөмне лекмелле мар вырнаштармалла. Михөсен хушшинче 5 см хавармалла.

Инкубаци вәхәчө 18-25 куна тасалать. Унтан вөтө кампасем шятса тухасщө. Пёрремөш кампа тапхәрө 1,5 уйәха тасалать. Сак вәхәтра пүлөмри сывләш нүрөклөхө 85-95% пулмалла. Температура +10-+20 градус пулмалла. Ашя сөрте кампа шөлепки сүтарах пулать. Сүтә сөрте – төксөмрөх. Кампа тути кампа төсө мөнле пулнинчен килмест.

Кампана пульверизаторпа пөрөхсө шавармалла. Сак тапхәрта пүлөме усалтарсах тамалла. Ытлашши нүрөк пулсан кампа шөлепки бокал өвөрлө пулать, чөлөхөсем – саря. Кампа ситөннө вәхәтра сывләша кампа спори нумай тухать, вәл хаш-пёр сынна аллерги пама пултартар. Савәнпа кампа ситөнекен пүлём пурәнмалли сөртөн аякра пулмалла.

Пёр хут кампа пусарса илнө хыссян 2-3 эрнерен кампан тепөр тапхәрө каять. Унччен михөсөне лайәх төрөслемелле, кампа юлашкийөсөне тасатмалла, сөрөк чирө ернө михөсөне илсе тумалла, вөсөне компоста яма юрать. Лайәх условисенче михөсем сур сула яхән кампа ситентерме /тухәс пама/ пултаращө. Кампа шяни ересрен вентиляци люкөсөне вөтө /1 м/ сеткәпа кармалла.

Паллах, пусяниччен, аңкариччен пур ёсө те каткәс пек туйанать. Куш хәрәтө те ал тавать тещө. Ыркенмесен, ёсө төрөс йёркелесен вешенка кампа лайәх тупаш күрет. Килте ситентернө сөмөсө сөссөи те чылай камләлрах пулө.

АУ "Издательский дом "Хыпар"

**требуется
МЕНЕДЖЕР
ПО РЕКЛАМЕ**

Зарплата высокая + %

Справки по телефонам:

56-00-67; 56-04-17

АУ "Издательский дом "Хыпар"

**СДАЕТ ПОМЕЩЕНИЯ
ПОД ОФИС**на 7 этаже Дома печати
по адресу: пр. И.Яковлева, 13

Справки по телефонам

28-83-70, 56-04-17

**Халәх
сәнанинчен**

• Раштав уйәхө сөнө сүлән /2015/ сөртме уйәхөле түр килет тещө. Раштав уйәхөн 9-мөшөнче кун мөнле – сөртме уйәхөн пёрремөш вунәкунләхө савән пек пулмалла.

• Хөлле мәрьерен төтөм сүлелле түрө хәпарсан – шянтать.

• Кәсәя чүрөчө хашакө сине пырса ларсан ыра хыпар илтөссө е хәнасем килөссө кёт.

**Ваттисем
сапла
каланя**

• Пөрисем куөсөпе суккәр, те-присем – чөрипе.

• Вөрен вярәмми паха, каласу – кёски.

• Нумай пөл, сахал калас.

• Сыннән ситменлөхне курнә чухне асра тыт: хавән та ун пөкисем тем чухлөх.

• Йываца сөмөсөне кура пахала, сынна – ёсөне кура.

• Каласа татма пөлен пулсан шяла сөртма та пөл.

**Кун мөнне
паллә**

Декабрь, 12 – Ращөй Федерацийөн Конституци кунө.

Декабрь, 14 – Чернобыль аварине пөтерме хутшянна сынсөне чысламалли кунө.

Декабрь, 15 – Пөтөм төнчөри чөй кунө.

Декабрь, 17 – РФ стратеги пөлтөрөшлө Ракета сарөсен кунө. Ращөй Патшалых фөльдьегер службин сотрудникөн кунө.

Декабрь, 18 – ЗАГС пайөнчө ёсөленсен кунө.

